

Karin von Zweigbergk
Samhällsbyggnadsenheten
010-2236333

Vaggeryds kommun
kommunstyrelsen@vaggeryd.se

Sammanfattande redogörelse av statliga och mellankommunala intressen avseende Vaggeryds kommuns översiktsplan

Bakgrund

Vaggeryds kommun inkom den 18 december 2018 med en begäran om sammanfattande redogörelse inför aktualitetsprövning av Vaggeryds kommuns översiktsplan. Kommunen har den 15 januari 2019 inkommit med underlag till denna sammanfattande redogörelse.

Vaggeryds kommuns översiktsplan består av följande dokument:

- Kommunomfattande översiktsplan, Översiktsplan 2012 för Vaggeryds kommun (antagen 2012, laga kraft 2014-04-28)
- Grönplan för Vaggeryds tätort (2008)
- Grönplan för Skillingaryds tätort (2005)
- Landsbygdsutveckling i strandnära lägen i Vaggeryds kommun (2015)
- Vindbruksplan för Vaggeryds kommun (pågående process, ej antagen)

Länsstyrelsens ställningstagande

Med anledning av att det sedan översiktsplanens antagande tillkommit nytt planeringsunderlag och skett förändringar i lagstiftningen inom flera områden som har betydelse för översiktsplaneringen, anser Länsstyrelsen att det är motiverat att påbörja arbetet med en ny översiktsplan. Därtill anser Länsstyrelsen att nuvarande översiktsplan inte redovisar riksintresset Skillingaryds skjutfält på ett godtagbart sätt. Vid framtagande av en ny översiktsplan behöver kommunen redovisa hur riksintresset tillgodoses.

Motivering

Länsstyrelsen konstaterar också att det sedan Vaggeryds kommuns kommunomfattande översiktsplan antogs år 2012 har tillkommit nytt planeringsunderlag och att det har skett förändringar i lagstiftningen som har betydelse för översiktsplaneringen.

Lagstiftning:

- Ny lag om kommunens bostadsförsörjningsansvar som påverkar den översiktliga planeringen, infördes 2014.
- Ändringar i plan- och bygglag samt miljöbalk gällande buller med syfte att skapa en mer samordnad prövning av bullerfrågan, infördes 2015.
- Ny förordning om trafikbuller vid bostadsbyggnader infördes 2015 med förändringar 2017.
- Tillägg i plan- och bygglagen om att kommunens syn på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade samt hur sådana risker kan minska eller upphöra, ska framgå av översiktsplanen, infördes 2018.
- Förändringar i miljöbalkens 6 kapitel vad gäller miljökonsekvensbeskrivning, trädde i kraft 1 januari 2018.
- Förändringar i miljöbalkens 5 kapitel som innebär dels att miljö kvalitetsnormerna ges en större tyngd än tidigare och dels en möjlighet att ompröva miljö kvalitetsnormer för vatten och undantag, gäller från 1 januari 2019.

Uppdateringar riksintressen:

- Uppdatering av områden av riksintresse för vindbruk, beslutades 2013 (behandlas i pågående arbete med vindbruksplan).
- Uppdatering av riksintresse för friluftsliv, beslutades 2017.
- Förnyad redovisning av riksintressen och områden av betydelse för totalförsvarets militära del enligt 3 kap 9§ miljöbalken, beslutades av försvarsmakten december 2018.

Mål och planeringsunderlag:

- 10 nya mål för friluftspolitiken, beslutades av regeringen 2012.
- Nya klimatmål antogs av riksdagen 2017.
- Ny nationell bredbandsstrategi, antagen 2017.
- Ny nationell livsmedelsstrategi, antagen av riksdagen 2017 och regional livsmedelsstrategi beslutad av regionfullmäktige i Jönköpings län 2018.
- Nya etappmål inom miljömålet God bebyggd miljö framtagna under 2018.

- Ny regional vattenförsörjningsplan, framtagen av Länsstyrelsen i Jönköpings län, antagen 2015.
- Ett nytt åtgärdsprogram för vatten togs fram 2016.
- Länsstyrelsen har tagit fram en samlad åtgärdsplan för vatten, 2017.
- Ny jämställdhetsstrategi för Jönköpings län 2018-2020 framtagen av Länsstyrelsen i Jönköpings län.
- Ny strategi för integrationsarbetet i Jönköpings län 2015-2020 framtagen av Länsstyrelsen i Jönköpings län.
- Grön handlingsplan framtagen av Länsstyrelsen i Jönköpings län, innehållande bland annat kunskapsunderlag avseende klimatanpassning, friluftsliv och grön infrastruktur.
- Nytt planeringsunderlag Jordbruksmarkens framtid, framtaget av LRF, Jönköpings kommun, Jordbruksverket, Länsstyrelsen i Jönköpings län och Jönköpings läns museum.
- Ny regional utvecklingsstrategi (RUS) för Jönköpings län, antagen av regionstyrelsen 2013, en uppdaterad version är nu ute på remiss.
- Ny regional transportplan för Jönköpings län 2018-2029, fastställd av regionfullmäktige augusti 2018.
- Agenda 2030 antogs 2015 av världens stats- och regeringschefer. Regeringen beslutade 2018 om Sveriges handlingsplan för Agenda 2030.

Av översiktsplanen ska det enligt 3 kap. 5 § plan- och bygglagen framgå hur redovisade riksintressen ska tillgodoses. I samband med beslut i Kommunfullmäktige 2012-10-29 ändrades de textdelar i nuvarande översiktsplan som behandlar riksintresset för Totalförsvarets militära del Skillingaryds skjutfält. Det gäller de delar som anger kommunens bedömning av möjlig bebyggelseutveckling samt de riktlinjer som tagits fram i dialog med Försvarmakten. Därmed anser Länsstyrelsen att den nuvarande översiktsplanen inte behandlar riksintresset på ett godtagbart sätt.

Lagstiftning och formalia kring ställningstagandet till översiktsplanens aktualitet

AKTUALITETSPRÖVNING

Kommunfullmäktige ska enligt 3 kap 27 § plan- och bygglagen (2010:900) minst en gång under mandattiden pröva om översiktsplanen är aktuell i förhållande till kraven i 3 kap 5 § plan- och bygglagen. Fördjupningar av översiktsplanen ska omfattas av aktualitetsprövningen. Innehållet i planen kan inte ändras genom beslutet. Om kommunfullmäktige finner att översiktsplanen är inaktuell, är det naturligt att kommunen tar ställning till att inleda en översyn av planen eller delar av den.

Efter att aktualitetsprövningen är genomförd ska kommunfullmäktiges beslut enligt 2 kap. 7 § plan- och byggförordningen (2011:338) skickas till Boverket och Länsstyrelsen samt till Regionen.

Som ett underlag för kommunfullmäktiges ställningstagande ska Länsstyrelsen enligt 3 kap 28 § plan- och bygglagen minst en gång under mandattiden redovisa sina synpunkter i fråga om sådana statliga och mellankommunala intressen som kan ha betydelse för översiktsplanens aktualitet. Synpunkterna ska redovisas i en sammanfattande redogörelse till kommunen. Av redogörelsen ska det framgå hur synpunkterna förhåller sig till översiktsplanen.

ÖVERSIKTSPLANENS INNEHÅLL

Av översiktsplanen ska det enligt 3 kap. 5 § plan- och bygglagen framgå följande.

1. Grunddragen i fråga om den avsedda användningen av mark- och vattenområden,
2. kommunens syn på hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras,
3. hur kommunen avser att tillgodose de redovisade riksintressena och följa gällande miljökvalitetsnormer,
4. hur kommunen i den fysiska planeringen avser att ta hänsyn till och samordna översiktsplanen med relevanta nationella och regionala mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling inom kommunen,
5. hur kommunen avser att tillgodose det långsiktiga behovet av bostäder,
6. sådana områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen som avses i 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken och
7. kommunens syn på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade samt på hur sådana risker kan minska eller upphöra.

Länsstyrelsens rekommendationer för vidare arbete med översiktsplanen

För att underlätta för länets kommuner som arbetar med en ny översiktsplan liksom för Länsstyrelsens sammanfattande redogörelse för en enskild kommuns översiktsplan har Länsstyrelsen tagit fram rapporten ”*En aktuell översiktsplan – Vägledning för översiktsplanering med sammanfattande redogörelse av statliga och mellankommunala intressen, Jönköpings län 2019, Meddelande nr 2019:01*”, se bilaga. Rapporten innehåller en genomgång av statliga och mellankommunala intressen samt hur de bör behandlas i översiktsplanen. Den innehåller också vägledning om planprocessen, vilka nationella och regionala mål, planer och program som kan vara relevanta i översiktsplanearbetet samt rådgivning om allmänna intressen.

Följande synpunkter får ses som komplement till den generella länsövergripande rapporten och det underlag som kommunen tagit fram

inför aktualitetsprövningen. Synpunkterna utgår från den nuvarande översiktsplanens innehåll och utformning.

RIKSINTRESSEN

Kommunen bör i en framtida översiktsplaneprocess ta fram planeringsunderlag för att säkerställa att åtgärder kan genomföras utan att medföra påtaglig skada på riksintressen för kulturmiljö. Ett sådant underlag kan även hantera intressekonflikter mellan olika riksintresseanspråk. Områdesbestämmelser eller miljöbedömning kan vara arbetsformer som kan användas för att förtydliga eller klargöra förutsättningarna för förändringar inom eller i anslutning till ett riksintresseområde för kulturmiljövården.

En kommande översiktsplan behöver behandla hur utpekade LIS-områden förhåller sig till riksintressen och hur dessa tillgodoses. I det nuvarande tillägget till översiktsplanen ligger LIS-området Bråtagölen inom riksintresse för naturmiljö.

Den nuvarande översiktsplanen har inte behandlat riksintresset för Totalförsvarets militära del, Skillingaryds skjutfält på ett godtagbart sätt. I ett framtida arbete med en ny översiktsplan behöver kommunen redovisa hur riksintresset tillgodoses.

I övrigt se det som står om riksintressen i den bilagda rapporten *En aktuell översiktsplan*.

MILJÖKVALITETSNORMER

I ett kommande översiktsplanearbete ska hänsyn tas till de förändringar i miljöbalken som trädde i kraft den 1 januari 2019, vilka innebär att miljökvalitetsnormerna för vatten ges en större tyngd än tidigare. I övrigt se de rekommendationer som ges under Miljökvalitetsnormer i den bilagda rapporten *En aktuell översiktsplan*.

LANDSBYGDSDUTVECKLING I STRANDNÄRA LÄGEN

Sedan det tematiska tillägget antogs har det tillkommit nytt underlag vad gäller bland annat grön infrastruktur och jordbruksmark vilket kan ha betydelse för utpekandet av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS-områden). Med anledning av detta kan kommunen behöva se över de utpekade LIS-områdena samt de kriterier som angivits för utpekande av LIS i nuvarande översiktsplan.

MELLANKOMMUNALA FRÅGOR

Exempel på frågor som kan vara viktiga att behandla i ett framtida översiktsplanearbete är pendlingen till och från kommunen samt bostadsförsörjningsfrågan bland annat med anledningen av närheten till Jönköping men även Värnamo.

HÄLSA OCH SÄKERHET

Den nuvarande översiktsplanen saknar en översiktlig beskrivning av situationen med förorenad mark. I kommande översiktsplanearbete bör det

göras en analys av problemens typiska art, omfattning och geografiska spridning inom kommunen.

I nuvarande översiktsplan framgår det inte tydligt några riktlinjer för bebyggelse som planeras intill transportleder för farligt gods eller störande verksamheter. Detta bör utvecklas i den fortsatta översiktsplaneringen.

Med anledning av det tillägg som gjorts i plan- och bygglagen som innebär att kommunens syn på klimatrelaterade risker ska framgå av översiktsplanen (se ovan), bör beskrivningen av dessa risker och de riktlinjer som görs fördjupas. De åtgärder som föreslås i nuvarande översiktsplan som handlar risker, översvämningar och skydd är i rätt riktning utifrån tillägget i lagstiftningen. I vidare översiktsplanearbete rekommenderas att ta ett helhetsgrepp på problematiken med skyfall.

I kommande översiktsplanearbete bör även bebyggelsens påverkan på lokal temperaturhöjning vid värmeböljor beaktas.

För förtydligande se det som står om hälsa och säkerhet i den bilagda rapporten *En aktuell översiktsplan*.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av avdelningschef Emma Willaredt med samhällsplanerare Karin von Zweigbergk som föredragande.